

Масъалаҳои калидии ташкили маблаггузории давлатии низоми маориф

12 августи соли 2022

Сохтори умумии қонунгузории буҷетии Ҷумҳурии Тоҷикистон

Қонунгузории буҷетии Ҷумҳурии Тоҷикистон

Савадҳои ҳуқуқие, ки ҳар сол барои
соли молиявии даҳлдор қабул карда
мешаванд

Қарори Машҳиси намояндагони Машҳиси
Оши ҶТ «Дар бораи буҷети давлатӣ»
барои соли молиявии даҳлдор

Қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон
«Дар бораи ишондизандади асосии
макроинтиқомодӣ»

Дастурламаи барои ташаккул додани
Барномаи миён намудани ҳароҷоти
давлатӣ

Санадҳои лиғари меъёрии ҳуқуқӣ барои
соли молиявии даҳлдор

Савадҳои ҳуқуқие амалашон
дарозмуллат, ки муносабатҳои
буҷетиро тавзӯм мегӯянд

Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон
«Дар бораи молияи да влатии
Ҷумҳурии Тоҷикистон»

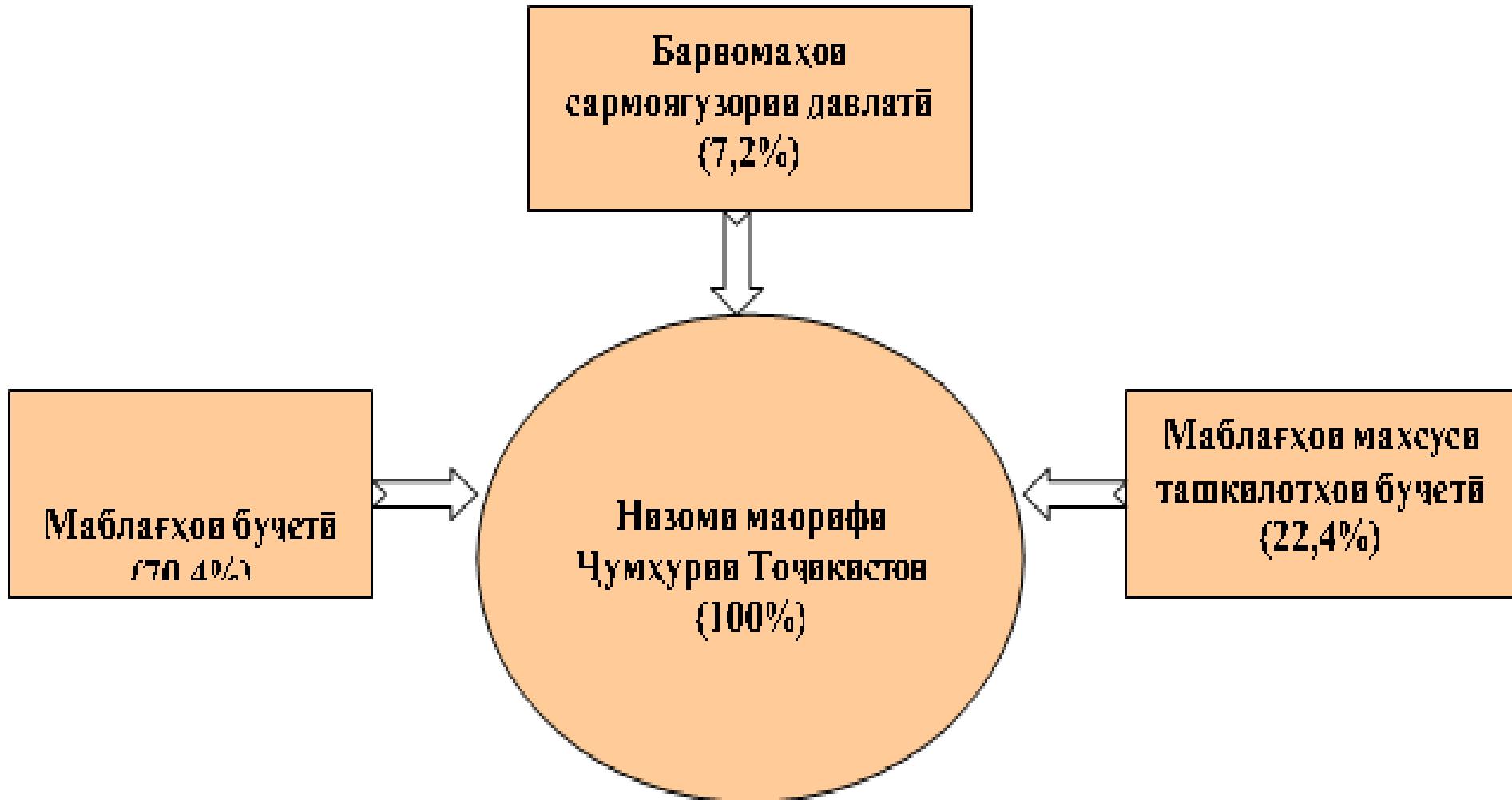
Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон
«Дар бораи мақомоти маҳаллии
ҳокимияти да влатӣ»

Кодекси андози Ҷумҳурии
Тоҷикистон

Кодекси гумруки Ҷумҳурии
Тоҷикистон

Санадҳои лиғари меъёрии ҳуқуқӣ

Манбаъҳои асосии маблағгузории системаи маорифи Ҷумҳурии Тоҷикистон (соли 2022)

Иштирокчиёни раванди бучетӣ

Иштирокчиёни рававда бучетӣ дар Чумхурӯи Тоҷикистон

Мақомоти ҳокимиюти намояндагӣ

Мақомоти олии ҳокимиюти намояндагӣ: Маҷлиси намояндагони Маҷлиси Олии ҶТ

Мақомоти маҷалии ҳокимиюти намояндагӣ

Лоиҳаҳои бучетҳо ва ҳисоботҳоро дар бораи иҷрои онҳо баррасӣ ва тасдиқ

Мақомоти ҳокимиюти иҷроия

Мақомоти марказии ҳокимиюти иҷроия: ва зоратго, Бонки милли, кумигадои андоз ва гумруқ

Мақомоти маҷалии ҳокимиюти иҷроия

Бана қшагирӣ, таҳия ва пешниҳоди лоиҳаи бучетро амалӣ менамоянӣ, иҷрои онҳоро таъмин мекунанд ва зери назорат

Тақсимкунаи асосии маблағҳои бучетӣ

Тақсимкунаи маблағҳои бучетӣ

Гираидаи маблағҳои бучетӣ

Марҳалаҳои баナқшагирии буҷетӣ

Марҳалан 1

Муайян карданни ҳадди нақоони хароҷотҳо ва таҳзиҳи тоҷиҳат «Мактуби тавзехотӣ ба Конуни
ҶТ «Дарбораи Буҷети давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон барои соли 2023»

Муайян карданӣ
нишондӯҳандоҳои
макроиқтисодӣ ва дурнамои
даромадҳои давлатӣ

Муайян карданӣ
афзашиятҳои буҷетии
хукумат

Муайян карданӣ буҷети замонавӣ
ва ҳадди нақоони хароҷотҳо
мувофиқи баҳишҳо ва
таҳсимикунандагони маблағҳои
буҷетӣ

Гаҳии тоҷиҳат «Мактуби тавзехотӣ
ба Конуни ЏТ
«Дарбораи Буҷети давлатии
Ҷумҳурии Тоҷикистон барои
соли 2023»

Марҳалан 2

Таҳзиҳи тоҷиҳат Конуни ЏТ «Дарбораи Буҷети давлатии Ҷумҳурии
Тоҷикистон барои соли 2023»

Банақшагирои буҷетӣ
дарасоси ҳадҳои
муайянӣ нақоони хароҷот

Таҳзиҳи Барномаи
миён намӯҳлати
хароҷотҳои давлатӣ

Таҳзиҳи «Мактуби нақардшудаи тавзехотӣ ба
Конуни ЏТ «Дарбораи Буҷети давлатии
Ҷумҳурии Тоҷикистон барои соли
2023» ва таҳзиҳи тоҷиҳат Конуни ЏТ «Дарбораи
буҷети давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон барои соли
2023»

Таҳзиҳи
дарҳостҳои
буҷетӣ

Му
ҷа

Тақсимкунандагони Маблағҳои Буҷетӣ

Тақсимкунандай асосии маблағҳои буҷетӣ:

- истифодабарии самарабахш, таъсирнок ва мақсадноки маблағҳои буҷетӣ, аз ҷумла маблағҳои барои гирандагони маблағҳои буҷетии тобеи худ пешбинигардидаро таъмин менамояд;
- бо тартиби муқаррарнамудаи Вазорати молияи Ҷумҳурии Тоҷикистон буҷети заминавии тақсимкунандагони асосии маблағҳои буҷетиро таҳия менамояд ва банақшагирии ҳароҷоти буҷети дахлдорро амалӣ менамояд;
- иҷрои буҷети соҳтори тобеи худ ва гирандагони маблағҳои буҷетиро ташкил менамояд, инчунин ҳисботи буҷетии тақсимкунандагони асосии маблағҳои буҷетиро ташаккул медиҳад;
- назорати молиявии дохилиро дар соҳаи фаъолияти худ, инчунин дар соҳаи фаъолияти тақсимкунандагони маблағҳои буҷетӣ ва гирандагони маблағҳои буҷетии тобеи худ ташкил ва амалӣ менамояд.

Тақсимкунандай асосии маблағҳои буҷетӣ, ки барои таҳия ва татбиқи сиёсати давлатӣ дар бахши муайяни соҳаи буҷет масъул мебошад, ҳамчунин ӯҳдадориҳои зеринро амалӣ менамояд:

- бо тартиби муқаррарнамудаи Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон ҳар сол стратегияи миёнамӯҳлати ҳароҷоти буҷетии бахшҳои дахлдорро таҳия ва ба Вазорати молияи Ҷумҳурии Тоҷикистон пешниҳод менамояд;
- дар бораи самтҳои афзалиятноки ҳароҷоти буҷетӣ дар бахши дахлдор пешниҳод манзур менамояд;
- бо тартиби муқаррарнамудаи мақомоти молияи давлатӣ буҷети заминавии бахшро таҳия намуда, банақшагирии ҳароҷоти дахлдори буҷетро амалӣ менамояд, инчунин банақшагирии ҳароҷоти сармоягузориро дар бахшҳо таъмин менамояд.

АФЗАЛИЯТХОИ БУЧЕТИ

Барои муайян кардани афзалиятҳои буҷетии Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон ҳар як вазорат афзалиятҳои асосии буҷетиро барои давраи миёнамӯҳлат муайян намуда, дар шакли дархост ба расмият медарорад.

Ин дархостҳо бояд бо афзалиятҳои миллии асосие, ки дар ҳүҷҷатҳои стратегии тасдиқнамудаи Ҳукумати ҶТ, аз ҷумла дар: Стратегияи миллии рушд (СМР); Паёми ҳарсолаи Президенти ҶТ ба Мачлиси Олии ҶТ (ва дигар стратегияҳои асосии тасдиқшудаи соҳавӣ муайян карда шудаанд, мувофиқат кунанд.

Дархостҳо нисбати афзалиятҳои буҷетӣ набояд аз 25% ҳаҷми буҷети соҳавӣ барои соли ҷорӣ (дар асоси гурӯҳбандии функционалии ҳароҷоти давлатӣ) зиёд бошад.

Номи афзалият (барои ҳар қадоме аз се афзалият пур карда мешавад)	
	Мақсади ташабbusи афзалиятноки нав (тавсиф ва асоснокии он нишон дода шавад)
	Нишондиҳандаи мақсаднок дар таносуби миқдорӣ (яъне андозагирии нишондиҳандаи мақсаднок дар ифодаи миқдорӣ)
	Тавсифи муфассали ташабbusи афзалиятнок (тавсифи аниқи ташабbusи пешниҳодшаванд бо нишон додани намудҳои фаъолияте, ки барои маблағгузорӣ пешниҳод карда мешаванд, агар ташабbusи афзалиятноки навро Ҳукумати ҶТ ба сифати афзалияти буҷетӣ маъқул дониста бошад) зарур аст.
	Истиинод ба СМР / СПК/ Паёми Президенти ҶТ (ба боб/fasli мушаххас). Истииноди аниқ ба Стратегияи миллии рушд, Нақшай миллии рушд, Паёми ҳарсолаи Президенти ҶТ ба Мачлиси Олии ҶТ (аз ҷумла, номи стратегияҳо, моддаҳо/саҳифаҳои ҳӯҷҷати стратегии, ки ташабbus ба он даҳл дорад). Ба онҳо инчунин иқтибосҳо аз ҳӯҷҷатҳо, ки аҳамияти стратегӣ доранд, доҳил мешаванд.
	Истиинод ба стратегияи соҳавӣ (ба боб/fasli мушаххас) (истииноди аниқ ба стратегияи мавҷудаи соҳавӣ, мода/саҳифаҳои ҳӯҷҷати стратегии, ки ташабbusи нави пешниҳодшаванд ба он даҳл дорад)
	Сатҳи маблағгузории ҷорӣ (агар истифода шавад)
	Баҳодиҳии пешакӣ ба арзиш (сатҳи маблағгузорие, ки дар Зсоли минбаъда талаб карда мешавад), инчунин дар сурати мавҷуд будани манбаи беруней (байналмилалӣ ва/ё дохилий) маблағгузории ин ташабbus нишон дода шавад.

Шакли дархост

Тақсими харочотҳо барои маориф дар байни буҷетҳои маҳаллии сатҳҳои гуногун

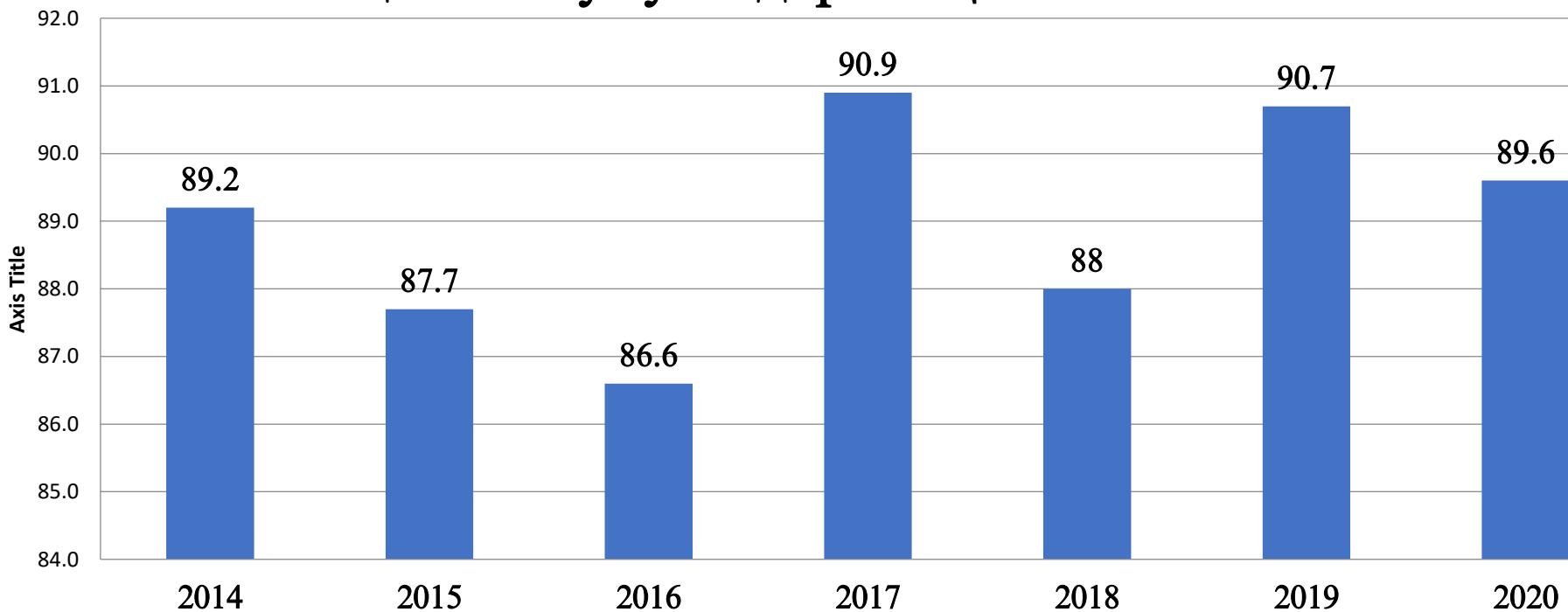
Соҳа	Макомоти марказӣ (сатҳи вазорат)	Макомоти маҳаллии идоракунӣ
Маориф	<ul style="list-style-type: none"> • Муассисаҳои ибтидоии касбӣ • Мактабҳои олиӣ; • Маркази такмили ихтисоси кормандони педагогии назди Вазорати маорифи ҷумҳурӣ; • Марказҳои такмили ихтисоси назди вазоратҳои соҳавии ҷумҳурӣ • Муассисаҳои илмию тадқикотӣ	<ul style="list-style-type: none"> • Муассисаҳои томактабӣ; • Мактабҳои миёнаи таҳсилоти умумӣ; • Мактаб-интернатҳои маҳсус; • Марказҳои эҷодиёти кӯдакон • Муассисаҳои таҳсилоти миёнаи маҳсус;

Бо мақсади амалӣ гардонидани талаботи моддаи 41-и Конститутсияи Чумхурии Тоҷикистон, моддаи 13-и Қонуни Чумхурии Тоҷикистон «Дар бораи молияи давлатӣ» ва татбиқи қарори Ҳукумати Чумхурии Тоҷикистон аз 1 октябри соли 2007, таҳти №505 «Оид ба тасдиқи Коидаҳои маблағгузории меъёрии (сарикасӣ)-и муассисаҳои таҳсилоти умумӣ» аз 1 январи соли 2008 сар карда, давра ба давра дар тамоми қаламрави Чумхурии Тоҷикистон маблағгузории муассисаҳои таҳсилоти умумӣ ба низоми маблағгузории меъёри (сарикасӣ) гузаронида шудааст.

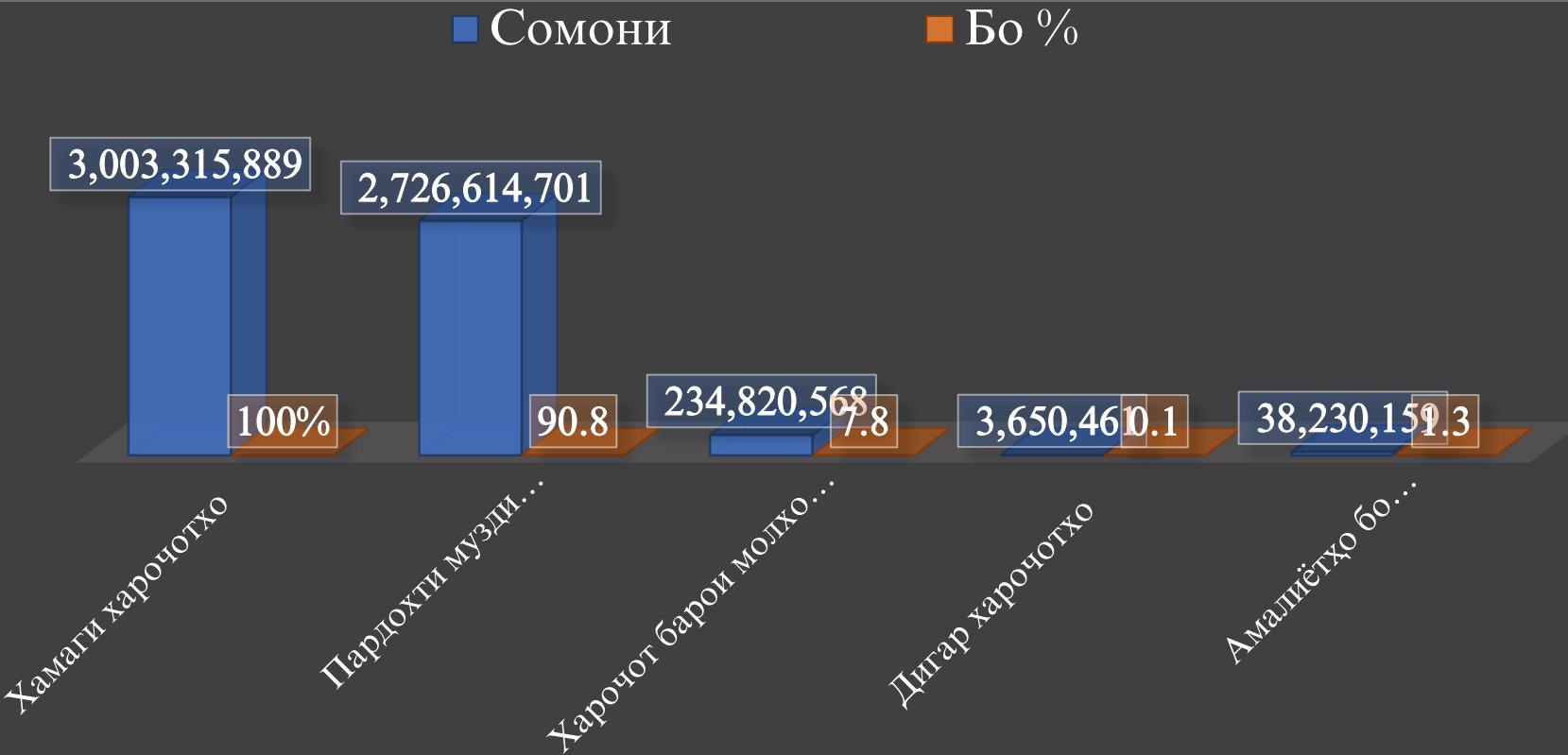

Афзоиши фонди музди меҳнат дар муассисаҳои таҳсилоти умумӣ дар солҳои 2014-2020

МАБЛАГГУЗОРИИ МТМУ АЗ РӮИ МОДАҲОИ ХАРОЧОТӢ ДАР СОЛИ 2021

Афзалиятҳо

Музди меҳнат бо назардошти
25%

Хизматрасониҳои коммуналий

Иҷрои барномаҳои давлатӣ

Ҳаридории китобҳо ва
барномаҳои омӯзиший

Такмили ихтисоси омӯзгорон ва
дигар харочотҳо

ВАЗОРАТИ МОЛИЯИ ҶУМҲУРИИ
ТОЧИКИСТОН

МИНИСТЕРСТВО ФИНАНСОВ
РЕСПУБЛИКИ ТАДЖИКИСТАН

ТАШАККУР БА ДИҚАТАТОН!

ДУШАНБЕ 2022